

Hrvatski List

izlazi u Puli, svaki dan u 6 sati ujutro

Pojedini broj 8 helera

Mjesečna preplata 2 K 40 h

Oglasi 30 h Petit-redak

Godina II.

Odgovorni urednik:
Josip Hain, Pula

Petak, 7. travnja, 1916.

Tiskom i nakladom
Jos. Krmpotic, Pula

Broj 267

Zemaljski kapitan istarski dr. Rizzi otstupio.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 6. travnja. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko i jugoistočno bojište.

Nema osobitih događaja.

Talijansko bojište.

Na doberdopskoj smo visoravni istočno od Selca očistili sasvim od neprijatelja jarke, što nam ih je bio nedavno oteo. Neprijateljske su se protunavale izjalovile. U Odsjeku Ledra i Judikarija podržavalo je neprijateljsko topništvo živahnu paljbu. Navale slabijih talijanskih sila protiv naših položaja sjeveroistočno od jezera Ledro i u dolini Daone bile su suzbijene. U ostalom ograničila se je bojna djelatnost na neznatnu topovsku paljbu na pojedinim odsjecima.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Hötter, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 6. travnja. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Zapadno od Moze prolazio je dan odmah s početka uslijed topovske vatre, kojom smo obasipali okolicu od Hautcourta, vrlo živahno. Poslije podne uzela je naša pješadija na juriš selo Hautcourt i jako utvrđeno francusko uporište istočno od sela. Ne računajući vrlo visokih krvavih gubitaka izgubio je neprijatelj 11 časnika i 531 neranjenog zarobljenika. Na desnoj obali Moze ugušili smo brzo navalni pokušaj, što su ga Francuzi ponovili protiv položaja, koje smo im mi oduzeli 2. o. u. j. u šumi Coillette i na sjeverozapadu od nje.

Istočno i balkansko bojište.

Položaj nepromijenjen.

Vrhovno vojno vodstvo.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 6. travnja. (D. u.) Glavni stan javlja:

Iračka fronta.

Položaj nepromijenjen.

Kaukaska fronta.

Bilo je okršaja med izvidničkim strazama. 3. o. mj. bombardovala je naša mornarica uspješno neprijateljske položaje na kaukaskoj granici, iznenadila je neprijatelja,

koji je pobjegao u neredu iz svojih položaja, te je ostavio mnogo mrtvih i ranjenih. Istog je dana upalila naša mornarica ruski brod krcat municijom te ga potopila. Krstaš je Midilli potopio veliku neprijateljsku jedrenjaču krcatu ratnim i drugim materijalom i zarobio joj je posadu.

Brzojavi. Rat.

Zračna navala na Englesku.

London, 6. (D. u.) Naša su pomorska ljetala unistila u noći od 5. do 6. o. mj. veliku radionicu željeza kod Witbyja, zajedno sa talionicama i s prostranim namještajima. Pošto smo prije usutkali bateriju sjeverno od Hulla, navallili smo po tom na tvornice u Goedsu i u okolici, kao što i na nekoliko kolodvora onog industrijalnog područja. Kod toga smo opazili vrlo lijepih uspjeha. Sva su se ljetala vratila neostećena pored svega neprijateljskog pucanja.

Austro-Ugarska.

Zemaljski glavar dr. Rizzi otpušten.

Beč, 6. (D. u.) Wiener Zeitung javlja, da je pokrajinski glavar Istre, dr. Rizzi, bio na vlastitu molbu otpušten iz njegove službe. Istodobno mu je bilo izrečeno najviše priznanje za njegove zasluge.

Dr. Ljudevit Rizzi bivši je naš zemaljski kapetan obnašao tu čast 13 godina. Naslijedio ga je u časti zemaljskog kapetana dr. Campitellija, a prije toga bio je načelnik grada Pule. Što i ko je bio Rizzi, to naš narod jeste i danas čuli.

Njemačka.

S njemačkog Reichstaga.

Izjava državnog kancelara.

Berlin, 5. (D. u.) Reichstag, je započeo drugo čitanje proračuna ministra izvanjskih posala. Državni je kancelar prihvatio riječ i izjavio: „Vojnički događaji opravdavaju moje prije četvrt godine izrečeno pouzdanje. Vojni je položaj na svim frontama veoma dobar i posvema odgovoran očekivanju. Naši neprijatelji misle, da će izglađenjem i zatvorenjem postići svoju svrhu, koju nijesu mogli ostvariti oružjem. Oni zaboravljaju, da imade njemački narod snažnu moralnu pričuvenu, uslijed koje je u stanju, da ograniči svoj način života. Mjesec, koje sad proživljujemo, teški su. Oni donasaju ograničenje u mnogo kućanstvo, brige u mnoge obitelji. To više se moramo diviti požrtvonosti, kakovom je odanošću prema domovini upravo siromašno pučanstvo pripravno, da u ovoj borbi na život i smrt sve prihvatili.

(Odobranje.) Kancelar naglasuje, da su izvješća o stanju sjetve veoma povoljna. On veli: „Mi ćemo i u buduće izlaziti, kao što smo i do sada izlazili“. Državni kancelar upućuje zatim na prava neutralaca, na zakonitu trgovinu sa središnjim vlastima sa strane saveznika i kaže: „Nijedan trijezno misleći neutralac ne može od nas tražiti, da si dademo iz ruku istrgnuti obrambeno oružje, s kojim raspolazemo. Mi ga upotrebljavamo, mi moramo da ga upotrebljavamo! Mi štujemo opravdane interese neutralaca, ali mi možemo očekivati, da se prizna naše pravo, da je naša dužnost, da svim sredstvima vraćamo šilo za ognojiti politici izglavljenja, koju tjeraju naši neprijatelji i koja se protivi koli međunarodnom pravu toli najjednostavnijoj čovječnosti“. (Živahno odobravanje.) Državni je kancelar uputio, da se je Njemačka našla prisiljenom, da radi čitavog niza povreda neutraliteta najvjesti Portugalskog rat.

Državni kancelar podsjećuje na svoje riječi od 9. studenoga o spremnosti, da govori o miru, te veli: „Dosadašnje izjave neprijateljskih državnih upravnika pokazuju, kako pravo je on imao, kad je kazao, da kod protivnika ne može da bude ni traga o sličnoj spremnosti. Za Asquitha, rekao je državni kancelar, ostaje potpuno komično uništenje vojničke snage Prusije predvjetj za sve rasprave o miru. Na takove mirovne uvjete preostaje nama samo jedan odgovor, a taj podijeljuje nas mač. (Živahno povladivanje.) Jedinstvena, slobodna je Njemačka ona, koju hoće da naši neprijatelji da uniste. Porazbijat će si glave. Naša je nasuprot svrha ovoga rata Njemačka, to čvrsto spojena, tako jako zaštićena, da ne će nitko nikad više dospjeti u napast, da nas unisti i svatko mora priznati naše pravo na slobodno djelovanje naših mirnih sila. (Bravo!) Ovakova Njemačka, a ne uništenje tuđih je naroda ono, za čim težimo. Da se nijesu Rusija, Francuska i Engleska proti nama spojile, da nijesu pokušale, da zavrtu kolo povijesti u vremena, koja su jednino za svagda prošla, bio bi mir Europe uvršćen silama tihoga razvoja. To je bio cilj njemačke politike prije rata. Naši su protivnici odabrali rat! (Liebknecht dovikuje: „Vi ste ga odabrali!“) Burno prosjedovanje i pokliče: „Naprotje s njim!“) Državni kancelar nastavlja: „A sad eto mora da nikne mir iz potoka krvi i suza i iz grobova milijuna. Na svoju smo obranu poslali u boj, ali ono, što je prije bilo, danas ne postoji više! Njemačka i Austro-Ugarska nemaju namjere, da razvijaju poljsko pitanje. Udes bojeva ga je razvio, a Njemačka i Austro-Ugarska će ga riješiti. (Bravo.) Iza takovih potresaja ne poznaje povijest status-a quo ante. Da će Belgija iza rata biti nova, da će biti Poljska, koju je ruski činovnik, izmudjujući još na brzu ruku mito, koju je ruski kozak palčeci i robeći ostavio, toga nema više“.

Državni kancelar nastavlja: „Da se Asquith postavi u položaj nepobijedjenoga i nepobjed-

nog protivuika, može li doista pomisliti, da će Njemačka ikad! prosvoljno opet izručiti gospodstvu reakcionarne Rusiji narode između Baltičkoga mora i volinjskih močvara, koje je ona zajedno sa svojom saveznicom oslobodila, bili sada li narodi Poljaci, Litvani, Balti ili Leti? (Bravo.) Ne! Po drugi put ne smije Rusija sa svojim četama nastupiti na nezastičenoj granici istočne i zapadne Pruske! (Burno odobravanje.) Ne još jednom sa francuskim novcem podići zemlju oko Vise kao upadna vrata u nezastičenu Njemačku, a isto tako ne će nitko izvratiti, da ćemo ostaviti na zapadu zemlje, na kojima je tekla krv našega naroda, bez ikakova osjeganja za našu budućnost. Mi ćemo si stvoriti stvarnih garancija za to, da ne bude Belgija francuska vazalska država, te da bude vojnički i gospodarski izgrađena kao kakova prednja utvrda protiv Njemačkoj. (Zi-vahni bravo.) I ovdje nema nikakovog status-a quo ante, i ovdje ne može Njemačka primjerice dugo zatirano flamsko plemo izručiti opet po-francuzivanju. Mi ne ćemo da imademo susjeda, koji bi se nanovo proti nama sjedinjivali, da nas uguše, nego onakvili, s kojima mi i koji s nama radi na međusobnu korist. Europa, koja će nastiati iz ovoga najuzasnijega od svih ratova, ne će u mnogim dijelovima ostati više ona stara. Bilo kako bilo, za sve narode, koji u njoj bivaju, mora da postane Europa mirnoga rada Mir, koji će slijediti iza ovoga rata, mora biti trajan! S našim saveznicom smo u dugoj ratnoj zajednici sve tijesnije srasli. (Bravo.) Iza vjernog ratnog saveznitva mora i hoće slijediti zajednica mira u službi gospodarskog i kulturnog blagostanja sve vjemijih saveznika*.

Državni kancelar nastavlja: „I ovdje idemo drugim putem nego li naši saveznici. Engleska hoće i posije rata da nastavi proti nama trgovački rat podvostručnom snagom. Svagdje brutalni bijes za uništavanjem i razarenjem i drzovila volja, da se u neobuzadanoj požudi za gospodstvom osakati narod od sedamdeset milijuna duša. A i te će se prijetnje raspriši! Ali neprijateljski državici, koji se služe takovim riječima, neka imaju na umu: Što žesće njihove riječi, to ostriji naši udarci!“

Državni kancelar spomenuo iza toga borbu u njemačkim kolonijama i kazao: „Konačni se udes naših kolonija ne će odlučiti ovdje, nego ovdje na kontinentu. Mi gledamo slobodno i otvoreno, puni rastućeg pouzdanja u budućnost. Sile, koje su nas niknule ne u uzidavanju, ne u samoobrani, nego u svetoj vjeri u našu budućnost, i koje su prije rata u koaliciji proti nama podigle, naimе čežnja za osvajanjem, čežnja za odmazdom i ljubosumnost na gospodarstvenog takmaca, ostale su i za vrijeme rata, uva sve poraze protivnika kod njihovih vlada, moćne. Mi nasuprot imademo samo jedan cilj da se branimo, da se sami uzdržimo i da neprijatelja suzdržavamo od naših granica. Mi ovoga rata nijesmo htjeli, nijesmo imali nikakove potrebe, kad je proti našoj volji započeo. Mi se nijesmo prijetili nijednom narodu, da ćemo mu uništiti ekzistenciju ili mu razoriti njegovo nacionalno biće, kako se to Englezi nama prijetje.“

Državni kancelar dodaje: „O naš dom i o našu se budućnost bije ovaj boj. Za Njemačku, i niti za komad tuđe zemlje krvave i umiru sinovi Njemačke. A jer svaki od nas to znađe, zato su naši živi i srca tako jaka.“ Državni kancelar zaključuje: „Duh, koji na bojištu vodi naše borbe, taj duh, koji nas sve ujedinjuje, neka i nas vodi. On je onaj, koji će povesti kroz borbu otaca našu djecu i unuke u jaku i slobodnu budućnost.“ (Zivahni bravo-klici. Pljesak. Govor čini dubok dojam.)

Italija.

Talijanski protest proti snovanju grčkih četa u sjevernom Epiru.

L u g a n o, 6. (D. u.) Talijanski listovi javljaju iz Atene: Prema Patrisu i Embrossu prosvje-

dovao je talijanski poslanik kod Skuludisa proti snovanju grčkih četa u sjevernom Epiru, jer da one zapriječuju gibanja talijanskih četa. Skuludis je odgovorio, da te čete nijesu bile osnovane na grčkom tlu, te je poslanika upozorio na ponašanje albanskih četa na grčkoj granici.

Francuska.

Asquith u Parizu.

P a r i z, 6. (D. u.) Asquith je iz Rima prispio ovamo.

Dogodjaji na moru.

Potopljeni parobrodi.

L o n d o n, 6. (D. u.) Parobrod Clancampbell bio je potopljen od podmornice u Sredozemnom moru. Bili su još torpedovani engleski parobrod Berwindvale i norveški parobrod Bau.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

P e t r o g r a d, 3. Službeni izvještaj od 2. o. mj.:

Zapadna fronta.

Na mostobranu Uexküll vršili su se nekoji neznatni bojevi. Kod Novosjolka (15 km južno gradica Krevca) zapalili smo dvije mine, te smo time razurili neprijateljsku gajeriju mina. Sjeverno kolodvora Baranovići odbili smo neprijateljske navale te prisilili Nijemce, da se povrate u svoje jarke. Neprijateljsko ljetalno bacalo je bombe na kolodvor Zevorije (3 km sjeveroistočno Stolpea) na željezničkoj prugi Minsk-Baranovići. Južno Olyke navalio je neprijatelj na neku od nas zaposjednutu visinu; vatra naše pješadije i strojnih pušaka suzbila ga je, proturčivši u njegovim vstama nered i znatne gubitke. Na gonjoj i srednjoj Stripi rasprišli smo nekoliko neprijateljskih odjela te učinili zarobljenika. Poplave traju dalje.

Kaukaska fronta.

U dolini gornjeg Čoroka nastavili su naši kaukaski kozaci i strijelci svoje navale u snježnim gorskim predjelima. Tamo su naša odjeljenja bacila neprijatelja iz njegovih pripravljenih položaja te su zauzeli više sela.

Francuska.

P a r i s, 3. Službeno izvješće u 3 sata poslije podne glasi:

U noći bacio je jedan Zeppelin 8 bomba na Dünkirchen. Prouzročena materijalna šteta jest neznatna. Dvije civilne osobe su poginule, a četiri su ranjene. Zapadno Maase trajno opstrjeljavanja sela Haucourt i Esnes bez drugih bojeva. Bojevi kod Douaumonta i Vauxa prošli su za nas povoljno. U šumi Gaillette smo napredovali. Naše linije idu desno močvare Vaux, prolaze kroz šumu Gaillette, čiji sjeverni vršak drži neprijatelj, te se jugoistočno sela Douaumont priključuju našim položajima. Potvrđuje se, da su se juče naše njemačke navale rastegle na frontu od preko tri kilometra. Neprijateljski valovi slijedili su jedan za drugim, ali jurisanja nije bilo. Vatra naših topova i pješadije prouzročila je u neprijateljskim redovima velike gubitke. U Loreni nastali su usljed naše topovske vatre mnogi požari.

P a r i s, 3. 11 sati u večer. Među Soissonsom i Reimsom naperili smo koncentričnu vatra na njemačke nasade sjeverno Butteleyske šume i na brežuljku Sapigneullu. U Argonama žestoko opstrjeljavaju naše baterije zapadni vršak Avocourtske šume. Skladište municije poletilo je u zrak. Južno Maase žestoko su Nijemci pod noć navlačivali među Haucourtom i Bethincourtom na naše položaje na južnom brijegu potoka Forges, koje smo u noći na 1. travnja ispraznili, a onda, a da nije neprijatelj opazio, opeta postavili na taj brijeg. Iznenađen žestokom vatrom iz novih položaja i vatrom u bok, imao je neprijatelj teških gubitaka, a da nije ni došlo do boja. Danas došla žestoko opstrjeljavanje u okolici Burruske šume. Pješadija nije ništa poduzela.

Istočno Maase razvijale su se naše protunavale uspješno. Tekom dana bacili smo neprijatelja do sjevernog vrha Gaillettske šume, sjeverno Vauxkog ribnjaka. Posljednja protunavala, koja je bila osobito živahna, dozvolila nam je, da smo opeta osvojili zapadni dio sela Vaux, kojega smo bili ostavili. U Woervre žestoko topovska paljba i odsjeku Moulainville.

Da odgovore na opstrjeljavanje Dünkirchena po Zeppelinu, bacilo je 31 saveznih ljetala teške

granate na neprijateljska taborista Keyem, Cesen, Terrest i Houthust. U noći na 3. o. mj. opstrjeljavao je jato naših ljetala kolodvor u Conflansu. Naši su letioći sastrijelili četiri njemačka ljetala, ostale smo što natjerali u bijeg, što prisilili, da se spuste.

Juče našnji njemački ratni izvještaj kratko je ustvrdio, da su svi neprijateljski položaji sjeverno potoka Forges, među Haucourtom i Bethincourtom u njemačkom posjedu. Ispraznjenje položaja sa strane Francuza, izvršilo se je usljed zauzeća Malancourta, te je u toliko od važnosti, jer je ono prouzročilo, da su Nijemci bez proljevanja krvi zaposjeli važnu cestu Haucourt-Malancourt-Bethincourt.

Engleska.

L o n d o n, 3. Službeni izvještaj. Prošle noći zarobili smo kod Saint-Eloi jednoga časnika i četiri momka. Obustrane artiljerije djelovale su kod Soucheza, Angresa, Loosa i Saint-Eloi. Na obim stranama djelovanje sa minama kod Hullucka i Hohenzellerenskog šanca. Dva neprijateljska ljetala bijahu prisiljena, da se spuste za neprijateljske vrste. Jedno od naših ljetala, koje se je jučer diglo, nije se povratilo.

Italija.

R i m, 4. Službeni izvještaj. Na cijeloj fronti obostrana topovska djelatnost, koja je živahnija u odsjeku među dolinom Sugana i na visinama sjeveroistočno Gorice. U noći na 3. suzbili smo naše neprijateljske navale na nase položaje na Rauchkofetu i na Mzлом vrhu. Neprijateljska ljetala pokušala su polet nad naše područje, ali ih je suzbila vatra iz naših topova i protunavala naših ljetala. Jednom ljetalu uspjelo je, da baci dvije bombe na Bassano, koje su prouzročile neznatnu štetu. Jedno naše ljetalo bacilo je veliku bombu na Grafenberg (Gorica) prouzročivši požar.

Europska pogibelj.

Hoćemo li govoriti o njezama, koje je Holandska tako nenadano poduzela, moramo najprije naglasiti, da su velika većina dotičnih vijesti samo glasine, o kojima se radi njihove nesigurnosti može tek nagađati. Sasvim tim nije koprena, koja još uvijek pokriva položaj, tako gusta, da se ne bi moglo kroz nju vidjeti jednu istinu, a to je: pogibelj za Europu, za budućnost velikih i malenih država, ne leži u Njemačkoj, za koju su Englezi mislili, da će doći u konflikt sa Holandskom, već u Englezkoj, koja je natjerala u rat sve države što se danas bore protiv Njemačke i njezinih saveznika. Cave caem! moglo bi se danas doviknuti svim europskim državama, kao što i onima, koji su danas prijatelji i sluge Engleske, počevši sa bijelim carem pa sve preko nadutog predsjednika i slabšašnog Viktora Emanuela dolje do kraljeva bez kraljevstva i nemoćnih muževa u Lizabonu!

Napadne vijesti iz Holandske jesu u savezu sa zaključkom pariskih pregovaranja vodja četvornog saveza, koja nijesu ništa drugo, nego uzaludan pokušaj — kao što ih je do sada mnogo bilo — da se dodje do jedinstvenog postupanja, kakvo kod nas naši neprijatelji sa velikom zavišću i nezadovoljstvom prate. Naravno, da su aljirci sami drukčije govorili o pariskom sastanku. Oni su naglašivali, da je taj sastanak bio korak naprijed na putu do pobjede; još više, oni tvrde, da su usljed toga samo još za par mjeseci daleko od pobjede. Ne obzirne se na to, da naši neprijatelji, uvijek mnogo i lijepo govore, to su ipak holandske mjere upozorile na mogućnost, koje su po svoj prilici igrale na pariskom sastanku neko ulogu i koje su moguće i izazvale nadu u skorašniji svršetak rata, te pouzdanje u pobjedu. Promotrit ćemo jednom te mogućnosti, naglasivši po-novno, da se tu radi samo o naklapanjima i mogućnostima.

Neobično je to, što holandske vijesti izričito kažu, da mjere nijesu bile poduzete protiv Njemačke i što naglašuju, da slučaj Tubantia ne stoji s tim mjerama u nikakvoj svezi. Kada mjere nijesu naperene proti jednoj fronti, to jest proti aljircima, a osobito protiv Engleske. Do tog zaključka dolazi se i toga radi, jer je odluka o tim

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročadi

pod najvišim pokroviteljstvom Njegovog ces. i kralj. APOSTOLSKOG VELIČANSTVA.

RATNO OSIGURANJE!

Oglas i razjašnjenje!

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročad čitave oboružane sile čuti ovijem potrebu, da upozori sve krugove i slojeve pučanstva na izvanrednu shodnost i na gospodarstveno značenje ratnog osiguranja, žurno preporučujući, da se takovo osiguranje sklopi.

Ratnim osiguranjem osigurava se život vojnika, skupa s ratnom pogibelju za jednu godinu. Ovo osiguranje života vrijedi dakle u potpunom opsegu i tada ako osiguratelj umre u ratu ili ako umre uslijed rana, zadobivenih u ratu, ili uslijed bolesti, koje su ga spopale u ratu. Pošto ne treba liječničke pregledbe, mogu svojita ili prijatelji kod kuće osigurati vojnika nalazećeg se u ratu.

Godinu dana poslije ratnog osiguranja može se — po želji — ratno osiguranje promijeniti u redovito osiguranje na život; kod toga uračuna se isplaćena premija ratnog osiguranja s polovicom u redovite osiguravajuće premije, razdijeljene na cijelu dobu osiguranja života.

Izvanredna shodnost i veliki gospodarstveni značaj takvog ratnog osiguranja jesu očiti.

Bit će malo njih ostalo kod kuće, kojih osobne i gospodarstvene prilike neće se biti znatno promijenile ili ne će biti ugrožene, ako vojnika zateče smrt na časnom bojnopolju ili ako umre na posljedica rana ili bolesti.

Niti država niti djela dobrotvornosti ne mogu u tom slučaju pružiti dostatne pomoći, ako obitelj izgubi iznenada hranitelja, roditelji svoj oslon.

Ovaj teški čas promjene u obiteljskom životu, nove uredbе za opskrbu žene, djece i roditelja mogu se ipak lakše podnijeti, ako je život pokojnika bio osiguran usporedno sa njegovim stališem i gospodarstvenim prilikama. Vrijednost osiguravanja života pojavlja se pak osobito kod ratnog osiguranja, koje se može još u zadnji čas sklopiti. Svotom od više tisuća ili također samo sto kruna, može se lako kojekakvu gospodarstvenu ranu zacijeliti, uzdržati stare sposobnosti zarade ili ostvariti nove, osigurati odgoj djece, omogućiti malu rentu ili poravnati dugove, koji dođu nebi tereti muža u potpunju životnoj snazi, ali koji bi možda teško zadesili zaostale. Poznato je pak, kakvo značenje imade osiguravajuća policia za kredit.

Prirodnim ratnim osiguranjem moći će se dakle, u koliko je moguće, osigurati budućnost zastalih. Srce ratnika na bojištu olakšati će se, a njegovim dragima kod kuće, koji željno čekaju njegov povratak, oduzeti će se teška skrб.

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročad čuti dakle potrebu, pospješivati sklapanje takvih ratnih osiguranja te izjavljuje, da je — u sporazumu sa C. kr. priv. društvom za osiguranje života Austrijski Phönix u Beču, koje je jedino među osiguravajućim i u Austriji poslujućim društvima sklapa i ratna osiguranja za časnike i vojnike, nalazećih se već u ratu — spravna primati predloge za sklapanja takvih ratnih osiguranja. Za osigurane stranke postigle su se osobite pogodnosti, posebice snižene premije.

Osiguranje vrijedi za slučaj smrti u roku od jedne godine, izuzev samohojstvo.

Osigurana svota isplati će se potpunoma, ako je osigurani poginuo, ako podlegne posljedicama bolesti ili ozleda u ratu, ako ga nestane ili ako umre naravnog smrću u zarobljenstvu ili poslije svog povratka u tijeku jednogodišnje osigurovane dobe. Ovo razširenje osiguranja obuhvaća dakle također sigurnost protiv kakve pogibije ili unesenih kužnih bolesti i u prvim mjesecima iza svršenog rata.

Jednokratna premija za vojnike po zvanju i za one, koji su po zakonu obvezani na vojničku dužnost u tijeku dvanaestgodišnje vojničke dužnosti u pričuvi, iznosi 7% osigurane svote, za pučke ustaše svake dobe i svake kategorije, dakle također i za sve one, koji su tijekom rata na podlozi pregledbe otišli u vojničku službu, samo 4 1/2% osigurane svote.

Supruka pučkog ustaše, koji se nalazi u vojsci, platit će ako n. pr. sklopi osiguranje za K 2000 jednokratnu premiju K 90.—.

Pomoćna zaklada za udove i sirote priznaje suviše pogodnost onim rodbinama, koji uživaju državnu pripomoć za prehranu, da mogu plaćati premije u obrocima: kao polog ove isplate u obrocima predati će se državna pripomoć za prehranu.

Konačno, ako se osiguranje promjeni u obično osiguranje života, može se lako polovicu premije za ratno osiguranje uračunati u redovite premije za osiguranje života i tada, ako osiguranja života ne sklopi osigurani vojnici, već kakva njegova svojita.

Sirenjem ratnog osiguranja i dozvoljenim pogodnostima želimo, koliko je moguće, podupirati samopomću u ratnoj opskrbi, koja se mora na svaki način pospješivati. Istodobno pak želimo, da bi se upotrijebila ova pribika za kašniju promjenu ovih ratnih osiguranja u redovita osiguranja života, e da se time uzgajno upliva na žiteljstvo i da se pospiješ gospodarstveno tako potrebno sirenje osiguranja života.

C. kr. austrijska zaklada za udovice i siročad pozivlje dakle žurno sve, koji su zvanj u ratnu službu, i svojite onih vojnika, koji su već u ratu, da se posluže pruženom mogućnošću ovog shodnog osiguranja.

C. kr. austrijska zaklada za udovice i siročad molit dalje sve poslodavce, da se kod ove toli korisne uredbе sjete i skrbi za obitelj svojih namještenika ili radnika, koji su u ratu.

Svako razjašnjenje daje se rado besplatno. Priloženi su opći uvjeti, po kojima se sklappaju osiguranja.

Neka nitko ne kasni podložiti osiguranje što prije moguće. Obrazac zato šalje se zajedno s uvjetima za osiguranje kretnom poštom na točan naslov, ako ga se ne dobije kod općinskog ureda dotičnoga mjesta.

Sklapljeno osiguranje vrijedi, kad je premija plaćena, od dara kad je bilo predloženo. Ako bi slučaj bio, da se vojnici medijeto razholi ili da bude ranjen, ipak je osiguran.

Do sada 165.000 osiguranih; 165.000.000 osigurane svote; cck 3 i pol milijuna isplaćenih udovicama i siročadi.

Prijave primaju svi c. kr. porezni i c. kr. poštanski uredi.

Predsjednik:

MAKSO graf WICKENBURG
ministar iz. sl.

LAFADIO HEARN. — DR. BAJA.

Iz dnevnika engleskoga učitelja.

(Pogledi u nepoznati Japan.)
(Konac.)

Evo ovdje baš dvadeset i trećega dana dvanaestog mjeseca dvadeset i četvrte Meiji-godine, hoću da govorim ja, Katayana Shokei, učitelj linju Gjukakko u Shimane-Ken, koji no vrlo razalosen ovoj mrtvačkoj svčanosti pribiva, i hoću da kažem koju o duši Yokogi Tomisaburo, o duši mog učenika.

Budući da sam bio, kako ti to znaš, dva pul po pet godina u različita vremena školskim učiteljem, općio sam s mnogo odličnih djaka. Ali vrlo rijetko imade učitelj tu sreću, da se namjiri na jednoga, koji bi tebi bio ravan. Bio si marljiv, pazljiv u svim stvarima, i daleko nadmašio sve svoje drugove bezprikorim ponasanjem, točnim opazanjem i sljedjenjem svih propisa, i nikada se nijesi ogresio o koju zapovijed. U zemlji Kihoku, koja je bila glasovita radi svojih krasnih konja, običavalo se od davnine govoriti, ako nije bilo konja najbolje pasmine: „Tu nema konja“. Mi inademto među našim učenicima mnogo odličnih mladića, mnogo kyume — plemenitih trkaca — ali smo zalibole najboljega izgubili.

Umro si u dobi od sedamnajst godina, u

najboljem naukovnom vremenu života, baš kad si od deset stuba već šest prekoračio! Oh! kako je to žalosno. Ali je još žalosnije znati, da si sam kriv tvojoj bolesti radi tvojeg prekomjernog maza. Najžalosnije je pak pomisliti, da bi ti s tvojom neobličnom nadarenošću i karakternim vištinama na tvom odličnom putu sjegnuto vromom mnogo postigao i vrlo mnogo dobra učinio — na čast imenu tvojih predaka, da ti je bilo sudjeno te doživis muževno doba.

Ja te vidim, kako ruku dižeš, da nešto pišes i kako se preko klupe naginješ da zabiljiš sve, što ti je mogao reći tvoj siromašni stari učitelj. Vidim te kako ljer kod vojničkih vježba s bodom na ramenu, gdje stojis kao svijeća u redovima — baš sada se prikazuje tvoje smješee se lice preda mnom, kao da stojis kraj mene. Čini mi se, da posve jasno razabirem tvoj glas, i reči bi da si tek prestao govoriti, ali jao, ja znam, da te ne ču više čuti ni vidjeti do li samo u sjećanju. O nebesa, zasto ste nam otela taj krasan popupljak a postelida mene staroga, nemoćnoga Shokei, koji već nikomu od koristi nije!

Ja sam stajao prema tebi samo u odnosaju učitelja prema učenicu, pa ipak je vrlo velika moja tuga. Ja inadem dvadeset i četirigodišnjega sina, koji je daleko od mene u Jokohami i znam za njega, da je posve neznan mladić, pa ipak

ne prodje ni jedna dnevna ura, a da ne bi na njega pomislio. Kako mora tek tesko biti roditeljima toga darovitoga i krasnoga mladića kada pomisli, da su to za uvijek s njim rastali.

Puka pomisao na to tjera mi suze u oči — ne mogu više da govorim — tako mi je puno sreće.

A-a-a-a! Ti si otišao od nas! Ti si nas ostavio. Prem da si mrtav ostao će tvoja ozbiljnost i tvoja dobrota dugo u životu sjećanju kod svih nas i svi ćemo te častiti i učenicima ćeš vazda primjerom biti.

Mi, tvoji učitelji i učenici, svetujemo ovdje ovaj sveti čin za tvoj duh molitvama i darovima. Ti ljubljena dušo, naša ljubavi primi ove naše skromne darove.

Doskora zamukne jeocanje uslijed udaraoca po velikoj ribolj glavi. Visoki glasovi intoniraju veliki Nehangyo, Sutra Nirva. To pjevanje čita triumfalno prelaz preko mora smrti i poroda, iz dubine između ovih visokih glava i mutkloga jeka Mokugyo ore se iz stotine girs kao šumeće more sonorne riječi:

„Sho-gyo mu-jo, ji-sho meppo“

Svi smo prolazili za vjeke.

Tko bi rođen, mrvak da umire.

Već je kod poroda svak predan smrti.

A mrtvi uživaju u svom miru.